

Predikan i Kyrkhults kyrka 2013 av Tobias Bäckström

Långfredagen

"Korset"

Jes 53:1-12

1 Kor 2:1-10

Mark 15:21-41

Ps: 140, 456, 144, 142, 458:1-4

På skärtorsdagskvällen när Jesus står inför hans lärjungar håller han upp ett bröd och säger: "Detta är min kropp". Men hur kunde han göra detta? Han är ju där ännu i sin kropp. Hur kan han då säga om brödet: "Detta är min kropp."

Det gäller då att se vad Jesus säger i sin helhet. Han säger: "Detta är min kropp, *som blir utgiven för er*". Och om kalken säger han: "Detta är mitt blod, *som blir utgjutet för er*." Vad Jesus menade kan inte lärjungarna ha förstått då, men det får sin förklaring idag på långfredagen. Nattvarden kan bara förstås med Golgata som bakgrund. Nattvardens bröd är ett bröd som blir utgivet, precis som hans kropp blir utgiven på korset. Jesus ger sitt liv inte bara *för oss*, utan framförallt *till oss*.

Kyrkan firar ingen mässa denna dag. Det hade varit att blanda ihop förlagan och reproduktionen: det som sker på korset är det som sen varje mässa handlar om. Idag får vi betrakta det blodiga offret, som sedan varje mässa aktualiserar på ett oblodigt sätt. Men vi får del av offrets frukt, odödlighetens läkemedel, hoppet om uppståndelsen.

Jesus blir gisslad, torterad, han spikas upp på ett kors och dör under ohyggliga kval. Hans kropp blir utgiven. Hans blod blir utgjutet, redan i Getsemane, när han svettas blod och sen när han gisslas, blir törnekrönt och korsfästs, och slutligen när hans hjärta blir genomborrad efter döden och det kommer ut vatten och blod. Mänsklighetens dödliga våld mot Jesus, det våldet blir här förvandlat till en akt av utgivande: Jesus ger sitt liv till oss av kärlek.

Vilka ger han sitt liv för? Ja, Jesus dör för alla människor, inte bara för de som tror på honom. Han offerar sig även för bödlarna. Det var flera olika grupper av människor som bevittnade korsfästelsen. Det var en grupp av kvinnor, varav några namnges: Maria från Magdala, Maria, hans mor och Salome. Det fanns en del andra välvilligt inställda som betraktade scenen på avstånd. I förtvivlan och vanmakt.

Sen fanns det som inte alls var förtvivlade. En grupp som nämns är "de som gick förbi". Korsfästelsen skedde på en väl synlig plats, i närheten av de stora vägarna. Säkert drog även denna korsfästelse till sig många nyfikna. De tittade hånfullt på: "Du som river ner templet och bygger upp det igen på tre dagar: Hjälp dig själv nu och stig ner från korset." Ja, det hånfulla tillmälet hade de inte kommit på själva. De hörde hur andra mobbade honom och tog efter.

Sinsemellan hade de olika grupperna som samlades för att håna Jesus inte mycket med varandra att göra i vanliga fall. Men plötsligt stod de nu sida vid sida, nu hade de fått något som förenade dem: ett gemensamt offer att mobba.

Överstepräster och de skriftlärdade var nämligen också där: ”Stig ner från korset, så ska vi tro på dig”. De som hade varit hjärnan bakom hela korsfästelsen, de hade fått många chanser att tro på honom: de hade ju själva sett och hört om alla under som han gjort. Nu kräver de att se ytterligare ett för att tro: ”kliv ner från korset”. Den som inte vill tro kommer aldrig bli nöjd, och ett enda uteblivet tecken gör de nöjda, då slipper de tro.

Sen står de om ytterligare några som hånade honom, som man kanske minst hade anat: ”Också de som var korsfästa tillsammans med honom skymfades honom”. Hur kan det vara möjligt att till och med de deltar i mobbandet? De som delade samma öde som Jesus själv. Ja, hur långt ner man än befinner sig så finns det alltid någon som man kan trampa på, så länge man har någon under sig så är man inte underst. Människans vilja till rangordning förnekar sig inte, till och med mellan dem som är dödsdömda!

Soldaterna spelar här en mer undanskymd roll. De korsfäste honom, men de gjorde bara det som de var ålagda att göra. Och efter Jesus död så är det en officer som är den första som kommer med bekännelsen: ”Den mannen måste ha varit Guds son”.

Vilka dog Jesus för? Han dog för allihop, han gav sitt liv, sin kropp och sitt blod för var och en av dem, oavsett om det var sörjande eller mobbare, bödel eller vän.

Vilka är vi här? Vem bland dessa är du? Den som förtvivlat ser allt på avstånd? Eller den nyfikne som låter sig dras med i det allmänna hånet? Eller den som tänkt ut hela den djävulska planen, eller är du den som lyder order och verkställer planen.

När Mel Gibson gjorde sin film, *The Passion of the Christ*, så finns det en scen när man ser en hammare som slår in spiken i Jesus hand. Man ser handen som håller i hammaren, men inte skådespelaren. Mel Gibson har berättat att det var han som höll i hammaren när scenen spelades in. Han identifierade sig med soldaten, som korsfäste honom, det var hans synd, och din och min synd, som drev Jesus till detta.

Hånet mot Jesus gällde särskilt detta att han skulle ha sagt att han kunde riva ner templet och bygga upp det igen på tre dagar. Nu hade han noga taget inte sagt precis så; inte att *han* skulle riva ner templet. Det han sa var istället: ”Riv ner detta tempel så ska jag låta det uppstå igen på tre dagar”, alltså inte att Jesus själv skulle riva det.

Det som överstepräster och fariséerna inte begrep var att det var detta de just nu höll på: de rev templet. Det gamla Israels tempel var något mer än vanlig kyrkobyggnad. Kyrkor finns det många, men det fanns bara ett tempel, och det skulle vara en motsägelse att bygga flera. Templet var platsen där Gud var närvarande, porten till himlen, föreningen mellan himmel och jord.

Men det som Jesus på olika sätt antydde var att det nu var han som var templet. Hans kropp är templet. Han är föreningen mellan himmel och jord, Gud och människa. Guds närvaro har flyttats över från templet till Jesus.

Det är inte Jesus som river templet det är överstepräster som gör detta nu, de är full färd med att såga av den gren de sitter på. Och när Jesus till slut, med ett högt rop, upphör att

andas, då manifisteras detta med att förhänget i templet brister och delas i två delar. Dit som bara översteprästen fick gå, har nu blivit öppet för alla.

När Jesus dör, är det slutet. För de som bevittnade händelsen kunde det inte vara något annat: nu är det slut. Slut på Jesus, på hans liv, på allt det som han stod för. Slutet för lärjungarna och den rörelse som hade uppstått kring honom. Nu kvävdes allt i sin linda.

Men samtidigt så är det också början. Redan i här och nu, vid Jesus död, så sker det saker som antyder att något nytt börjar, något annat tar vid. Förhänget i templet brast; mörkret som varat från sjätte timmen skingrades. Och hedningarna, romarna i detta fall, är den första som får upp ögonen för vem Jesus är: officeren såg upp mot honom som hänger helt stilla på korset. ”Den mannen måste ha varit Guds son”.